

IRAKURGAI EDERA ASKORENTZAT

Erlia ta erlamiñua

—¿Zelako gauza txař egin dot nik zubek ni emendik jauríteko?—oso minduña erlamiño batek diñotsa erlatokiko ate muturian ageítzen zan erle bateri. ¿Esango aldaustazu nori egin dioten danik eta okerik txikerena?

—Inori bez, ori egia da—erantzun eutsan beriala erliak—; baña gnoiz egin dozu onik? ¿Naikua al-da gaiztakerik ez egitia, geuk lorekin egiten dogun estiz zeu gura dozun aña asetzeko? ¿Alpeŕerijan gustatzen al-yatzu? Jun zakidaz emendik ezer egin-barik etxia ta janarija emoten dabent lekura; ba emen bakař-bakařik lanak emoten dauskuegalija gustijok erabagitzen dakigu ordainzat.

Jakifun eta erazoiko erliak ulertu erayotzan beriala erlamiñuari ez dala naikua gauza txařik ez egitia, batzik biarezkua dala gauza onurakoak egita be.

•ALDRATXOKOBAT.

Eibar-Irala.

JAUNA

Euzkeldunen aiftian dagó oitura bat, neuk ondo ezteritxana. Berau da norbera baño gorago dagonari, jauna esatia.

Igingařija da ofenbeste *bai jauna ta ez jauna aguan erabiltia*; nik uste dot, efderatik aiftu dogula oitura ori. Erdeldunak danari esaten dautse *señor*, bai *zapateruari* bai *karabiñeruari*, ta geu be etofi gara neuři ofetara, ofenbeste *jauna'gaz*.

Bata goratutenean beste, bestia beratutenean da; askotan *jauna* esaten yakona, jatofi edozelakuagua da ixen ori emoten dautsona baño, batez-be euzkotafak atzeñitafari esaten ba-dautso. Euzkotafak bata bestiari eztauko zetan *jauna* esan (gtxijago atzeñitafari), euzkotafak garialako jatofi garbikuak, odol goři edefekuak; itz ofen ordez, *bai gixona* esan biař da nire ustez, ta itxi *jauna* ofek eta sirinkerijok odol urdindunentzak, *markes, conde* ta eŕekondiarentzat.

Eřiko neskototxo bat etofi yatan bein etxera; asi nintzant beragaz izketan, eta erantzuten ebanian *bayetz*, edo *ezetz* esaten eustan: «*bai gixona*», «*ez gixona*». Oitura ordurafe beti, «*bai jauna*» entzuten, gustiz edefto eretxi neutsan erantzun oferi, ta enintzan aspertutem; zenbat eta geyago oldoztu, egokijago ta euzkotafago neritxon. Ordutik ona, *jauna* ofek, geruago ta koipe-usain geyago emoten daust.

Jauna, bat bakařik dago: Goikua donokijan, eta bere ordekuak ludijan. Ez nastau, ba / gixonakin itz audi edef ori. Itxi, ba, sirinkerija bano ezta, eta erabili, «*bai gixona*».

AZKE.

YABANA DALA-TA

Belařimotz batek, gure kaltez idatzi-gurarik, beñola esan eban eurak, yabana'tařak edo yabana-endakuak, ona etofi zirala euzkotaren abenda edo afaza erijotzaz zemantuteko.

Inok ezekijan yabana-abendaren bařirik. Urian belařimotz arek asmatutako itzen bat zan.

Ordutik ona, polifo baño polituago, aberztaliak yabaña esaten dautsegutu belařimotzai erderaz.

Baña euzkeldunak be asi dira itz ori euzkeraz erabilten. Eta ori ezteritxogu-ondo.

Alakoxiak gara euzkeldunak: euzkel-itz bařiren bat soñtutem ba-da, amaika atxaki asmatzen dogu bera ez erabilteko.

Baña erderatik ba-datoř, bařija ta bakana ixanda-be, jatik! berialaxe arapatzen dogu.

Ez olakorik egin. Erderatz esan daigegu yabana, nundik datoran jakin ez-aren; iguri bost!

Baña eztaigun loitu gure Euzkera edera itz arotzakaz.

OLANDA TA PATIA

(IPUYA)

Pañatxo gaste txit iritzi bat,
lumia edefez jantzi beřia,
losko-ertz batenganga zebilen
erakutsi-nai bere jantzia;
eta inguruko olandarekin
mintzatu zan beritxu aundiya
esanaz afo:

—Ene olanda:
neri begira pozik zaude zu,
ba iñola ere, apain jantzirik,
gaui txit edera arkitzen nazu.

Olandak baita:

—Txoro gangaria:
apaña ago, bai, baña ez edera;
aiz, ipur-motz ta moko-zabala,
anka-nařax ta ibil-baldařa.
¿Eta ofela, ero aundiya,
eure buruaz aiz afotuten?
Jantzi edefak, apaindu-aren,
jtxusiyak ez dizkin ederñen!

TENE.

Zenbakarena

Alaba alper batibere amak dirautso:

- Zenbakařen galtzerdija don ori, atzotik ona egin donona, ume.
- Bigařena, ama.
- Beraz, ba-abil jezta?
- Bai, ba.
- ¿Eta nun don, ba, lenengua?
- Egiļego ondiño.
- ¿Guzura esan don, beraz?
- Ez ama; bigařenetik asi naz-ta.

Manduaren ostikadea

Mořoyak, ilun baltzan kortatik ugazabari didar-egiten dautso:

•Zatoz, nagusija.—¿Zer dok, ba?—Manduak ostikada ixugaři bat emon, eta cztakit ondo niri ala atiari.